

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

D[omi]nica prima post octaua[m] epiphanie: q[ua]re discipuli credideru[n]t
in eu[m]. ser. xij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

Dñica. I. post octa. epiphaniæ

hec p̄bia d̄ messia zc. Ad Herodē: ne in
lacte m̄ris occideris ch̄im. Dixit autē Do
p̄ses in tribus locis p̄dictis. Nō coq̄s hedū
zc. Quod tripl̄ fuerant innocētes ab Herodē
de occisi: q̄dā gladiari: alij strāgulari: alij
p̄culli in parietib. Jō dr̄ nō coques hedū
i. ch̄im. Tūc doctores illi illuminari dixer
rūt. Pro certo verū dr̄ zc. Jō nō fuit occi
sus ab Herode. Et dū sic fabularent ve
nit J̄go Maria vi. Fili q̄d fecisti nob̄ sic
zc. Dicit Rabin. D̄ dñā zc puer h̄ est fi
lius vester: R̄ndit J̄go. Ita dñe. Quā ex
cellētis ingenij filiū habetis: faciatis illū
addiscere qz erit magn⁹ Rabin⁹. Nō ostē
datis sibi officiū zc artē viri viri. De ista sa
pientia habet p̄bia. Ego sapia habito in
p̄silijs: zc eruditus inter sum cogitationib.
Proverb. viij. Ecce q̄ quō ch̄is p̄ficiēbat
effectualr. Tertiū punctū est d̄ exēplo
p̄ruali dū dr̄: p̄ficiēbat gr̄a. eodēz mō hoc
est intelligēdū sicut supra de p̄fectu sapie.
Jō dicit apls. Appuit gr̄a dei saluatoris
nri oib⁹ hoib⁹ erudiens nos. ad Titū. No
ta Appuit. Nō dicit creuit gr̄a: s̄ appuit
i. effectualr: erudiēs nos. s. dando exēplū
p̄ruale nobis. de q̄ dicit euāgelista in. iij.
p̄te euāgelij hodierni. Descendit cū illis in
Nazareth zc erat subdit⁹ illis. Pro decla
ratioe nota. Nō legit q̄ in domo p̄ginis
esset aliq̄ nisi ipsa J̄go zc Joseph/et ch̄is.
Ubi autē sunt tres p̄sone in domo/multis
indigēt seruitijs: mō q̄s faciebat futia in
domo: Dicit Lucas/q̄ erat subdit⁹ illis.
J̄re ipsemet ch̄is dr̄. Fili⁹ hois non venit
ministrari s̄ ministrare Dat. xx. Ecce quō
p̄ficiēbat gr̄a parētib⁹ seruiēdo. Hora de
fuito ch̄i fm̄ mgr̄m̄ h̄istoriarū scholasti
cap. q̄ portabat aquā de fonte Nazareth
Dic p̄actice quō J̄go cū Joseph p̄te pren
debāt de portādo aquā. sed ch̄is d̄rimēs
q̄stionē portabat lagenā zc. Si fuisset tūc
ch̄is infrogat⁹: zc nos etiā duore zc spūalr
sp̄z vidētes infrogē eū. D̄ dñe zc q̄re vos
portat⁹: zc R̄nderet. Ut det exēplū alijs
vt sint obedietes parētib⁹. Horat̄ dic̄
filios inobedietes. Jō apls. Filij obedire
parētib⁹ vestris in dño. Hoc em̄ iustū est.
Honora patrē tuū zc m̄rez tuā vt bene sit
tibi: zc sis longeu⁹ sup̄ terrā Ephe. vj. No
ta exēplū qd̄ p̄rigit Valentie de q̄dā inia
to ad suspendiū/de quadā morte de q̄ fuit

iniuste diffamarus. zc quādo fuit p̄pe fur
cas/z vidit cas nouiter factas in illo loco
Clamauit dicēs. D̄ dñe iuste morior: mō
ex isto crimine mort⁹ mibi iniuste zc false
iposito/s̄ qz in h̄ loco p̄berant m̄rez mea:
q̄ orauit di. Rogo deū vt in isto loco in q̄
me p̄cussisti sis suspensus: zc ita fuit. Ecce
quē finē faciūt inobedietes. Jō ch̄is. Ho
nora inq̄r p̄rez tuū zc m̄rez tuā. q̄ maledice
rit p̄i aut m̄ri/morre moriat. Dat. xv.

Dñica. I. post octauā epipha
niæ de euāgelio. Sermo. xij.

Crediderūt

In eū discipuli ei⁹ Jō. ij. c.
Sermo erit de sacro euā
gelio hodierno/ vbi habet
bim⁹ bona doctrinā. S̄z p̄i salutes J̄go
zc. Pro declaratioe thēmat̄is est notādū/
qz in sacra theologia ponunt tres gradus
vere credētie a doctorib⁹: p̄sertim a sancto
Tho. xij. q. ij. ar. ij. Et a magro s̄nariū in
ij. di. xij. Et sunt isti: vici⁹ Credere deū
credere deo/ zc credere in deū. Prim⁹ grad
us habet p̄sciam intellectuāle. Scd̄s p̄
reuelationē cordiale. Terti⁹ p̄ obedientiā
generalē. Prim⁹ zc scd̄s sunt necessarij/ s̄
insufficiētes ad salutes. J̄re p̄m⁹ zc scd̄s
p̄nt haberi sine tertio. s̄z nō cōuerso: quia
terti⁹ includit primū zc scd̄m. Dic de istis
sicut habet dñica. xij. post festū trinitatis
sermone qui incipit. Credidit ipse et do
mus ei⁹/ rota. p̄ corū. J̄re vide in s̄monib⁹
de articulis fidei ser. viij. vbi agit de p̄mo
articulo fidei: s̄z breuia zc. Hoc p̄supposi
to videam⁹ mō q̄re discipuli crediderūt in
eū/ sic in euāg. recitat. Ubi nota. v. p̄cta.

Primū est modestia nuptialis
Scd̄m est clemētia proximalis
Tertiū est obedientia generalis
Quartū est gratia habitualis
Quintū est credentia habitualis.
Primū q̄ punctū est modestia nuptia
lis/ cū dr̄. Nuptie facte sūt zc. vici⁹ ad/ nud
ptias. Dic d̄ h̄ sicut habet in seq̄nti sermo
ne de eadē dñica p̄te p̄ma circa. ij. zc. iij. p̄
ctū vt in p̄dicto s̄mone p̄te. ij. zc. iij. Quar
tū punctū est de gr̄a habituali: q̄ notat in
cōuētiōe aque in vinū. Aqua em̄ cōcupl

recte carnalis vertit in vinu charitatis et
gr̄e p̄ sacm̄ matrimonij. Et ex h̄ nota q̄
p̄ hoc sacm̄ cōfert gr̄a. Uide infra in .ij.
p̄mone sequit̄ eiusdeꝝ dñice: q̄ incipit De
tria r̄c. p̄e. j. circa finē. Tria em̄ s̄t necessā
ria vt gr̄a h̄mōi acquirit̄ r̄ conseruet̄.

Prīmū est recta intentio
Secūm est perfecta dilectio
Tertiū est filioꝝ educatio.

¶ Prīmū ergo r̄c. Ubi notandū q̄ infini
te p̄nt esse cause p̄pter q̄s pōt cōtrahi m̄ri
monij. sed p̄ nūc dicā q̄nc̄ p̄ncipalioꝝ r̄c̄s.
Prīma est p̄pter plē. r̄ hec est recta intentio:
q̄ p̄pter hūc finē est p̄ncipalit̄ m̄rimoniū
a deo in padiso institutū. r̄ h̄ mō dicit̄ ma
trimoniū institutū in officium nature: vt
notat Glo. xxvij. q. j. in sūma. Et nota. in
c. vnico. de voto. li. vj. Et p̄pter hoc dicit̄
Ben. j. Crescite r̄ multiplicamini r̄ reple
te terrā. Et ibidē. P̄pter hoc relinquet hō
patrē r̄ m̄rē r̄ adheret̄ vxori sue: r̄ erūt
duo in carne vna. i. ad carnē vna p̄creādā
Secūdo pōt cōtrahi m̄rimoniū p̄pter fornicā
tionē euitandā: r̄ sic fuit in remediū insti
tutū post diluuiū. Ben. ix. B̄ndixitq̄s do
min⁹. Hoc r̄ filijs ei⁹: r̄ dixit ad eos. Cre
scite r̄ multiplicamini r̄ replete terrā. Hoc
aut̄ mō p̄trahendo est p̄ctm̄ veniale: si ho
nū prolis pōt intēdi. al̄s si nō pōt ples in
tēdi p̄pter inecurte vel sterilitate cōiugū/
nō est p̄ctm̄ p̄pter hāc cām p̄trahere. iuxta
illud. Fornicationē vitandā: vnusq̄sq̄ ha
beat suā. j. Loꝝ. vij. Suā. i. vxorē. Et ibi
dem. Vult⁹ est nubere q̄s vxi. Idē notat
xxxj. q. ij. s. his ita respondet. Si aut̄ pōt
intēdi ples: est p̄ctm̄ cōtrahere p̄pter hanc
cām. Uñ sup̄ illud verbū apl̄i. Hec aut̄ vi
co fm̄ indulgentiā r̄ nō fm̄ imperiū. dicit
Glo. Jō nō peccat q̄ alit̄ agit: sed peccat
q̄ sic agit licz leuit⁹. Tertiū pōt p̄trahi ma
trimoniū p̄pter pulchritudinē. r̄ tūc est pec
catū si p̄ncipalit̄ intendat: q̄ abutit̄ sacro
ad aliū finē. sicut si q̄s baptizaret̄ p̄pter sū
nē sanitatis r̄c̄. Si vō intendit̄ pulchritu
do secundario: non est p̄ctm̄. Sicut de Ja
cob legit̄ Ben. xxij. Seruitur̄ igit̄ Jacob
p̄ Rachel septē annis: r̄ videbant̄ ei pau
ci dies p̄ amoris magnitudine. Sic dico si
p̄pter diuitias vel pacē p̄ncipalit̄ m̄rimo
niū cōtrahat̄ si finis plus intēdi pōt: quia
tūc est p̄ctm̄. al̄s non videt̄ esse peccatū.

Quarto pōt p̄trahi m̄rimoniū p̄pter cōem
cōiuctū r̄ gubernationē rei familiaris: et
tūc p̄ctm̄ est: si finis plus intēdi pōt: vt
dixi. qd̄ verū est: nisi cōtrahat̄ m̄rimoniū
nō ad culpā: sed vt cōhabitēt vt frat̄ r̄ sor
ror: q̄ tūc nullū p̄ctm̄ est. Sicut p̄ de vir
gine gl̄iosa r̄ Joseph. xxvij. q. ij. c. brā ma
ria. Jtē de Abisai sūnamite r̄ David. iij.
Re. j. c. Quinto pōt cōtrahi m̄rimoniū p̄
pter luxuriā effrenatā: r̄ tūc est p̄ctm̄ mor
tale. p̄bat p̄ hystoriā de Sara pulchra val
de ac diuite r̄ p̄is vnica: p̄pter qd̄ mlti eā
cōcupiscēbāt. Jō quidā intēdione effrena
te libidinē cōtraxit cum ea: r̄ in p̄ma no
cte fuit a diabolo noie Amodeo suffoca
tus. Jdē de scdo viro r̄ tertio vsq̄ ad septi
mū: scus de octauo. s. Tobia filio Tobie
q̄ tenuit̄ s̄litiū angeli Raphaelis r̄c̄. Dic
hystoriā. Jō dicit̄ Tob. vj. Audi me To
bia r̄ ostendā tibi q̄b pōt p̄reualere demo
niū. Jn eos q̄ cōiugū ita suscipiūt vt deū
a se r̄ a sua mente excludāt: et sue libidinē
ita vacēt sicut equ⁹ r̄ mulus q̄b nō est in
relect⁹: habet p̄ratem demonij sup̄ eos.
Uñ Hiero. xxvij. q. iij. Digo. Adulter ē
in vxorē amator ardētior: r̄ in aliena q̄p
pe vxorē om̄is amator rursus est: in sua ni
mius. Jō p̄mitit⁹ in p̄ma nocte nō vrebā
tur m̄rimonio: q̄ cōstebant r̄ cōcabant
nec in. ij. s. in. iij. Vō aut̄ añ nuptias: si
p̄t r̄c̄. totū. Et nota q̄ est p̄ctm̄ mortale
cognoscere vxorē añ b̄ndictionē nuptiale.
Et q̄: in itū nō est bonū: iō multa mala se
quūt̄: q̄: diabolus noie Amode⁹ inter
ponit se int̄ iugēs: iō sp̄ sunt in rixa r̄ ma
le cōtenti: q̄ vt d̄ Leo papa. j. q. j. p̄nci
patus. Difficile est vt bono pagant̄ exitu
ea q̄ malo inchoata sunt p̄ncipio. Jō cōsu
lo vob̄ vt cōstremamini añq̄ m̄rimoniū cō
trahat̄. al̄s puto q̄ peccet mortāl⁹ q̄ p̄tra
hit cū mortali: q̄ facit̄ iniuriā sacro diuio
r̄ cōsequit̄ deo. Uñ Leuit. xxij. Vis hō q̄
accesserit de stirpe v̄ra ad ea q̄ cōsecrata s̄t
r̄ q̄ obtulerūt filij̄ isrl̄ dño. in q̄ est imūdit̄
tia peribit̄ corā dño. ¶ Secūdo p̄ditio quā
deberis h̄ie est p̄fecta dilectio int̄ virū r̄
vxorē. Uñ amor p̄ime hebdomade debe
ret semp̄ durare in eis: r̄ supportare se in
uicē: q̄ nō est aliq̄s sine defectu. Uñ ap̄s
ad Gal. vj. Alter alteri⁹ onera portate. r̄
sic q̄dm̄. leg. c̄b̄i. P̄c̄ctm̄ autē v̄r d̄z sup̄

Dñica. I. post octa. epiphanie

portare vxorē ppter filios. Da similitudinem de gallina: q̄ supportat a patrone q̄tūcūq̄ vociferet q̄n facit ouū. et licz multas imūditias facit / supportat ppter oua q̄ facit. q̄nto maḡ debet supportari vxor defectuosa ppter filios. Da exemplū de Socrate p̄ho. qui supportabat Xantipē vxorē molēstā ppter hāc cām. s. liberorū p̄creationez. vt est ap̄d Aulū Gellū. Jō apls dat duo documēta. vnū viris: z aliū mulieribz dī. Mulieres subdite estote viris sicut opozet in dño. Viri diligite vxores vras z nolite amari esse ad eas Col. ij. Jte Ephe. v. Viri diligite vxores vras sicut z ch̄s dilexit eccliam. et semetipm tradidit p ea vt illaz sanctificaret zc. Et hac similitudine nota duo. P̄mo q̄ vir dz salutes vxoris desiderare z pcurare cū omni instātia z laborē: qz ch̄s p sponsa sua ecclesia in cruce mori dignat⁹ est. Sc̄do q̄ si vxor adulteratur z peniteat: cū misericōdia dz vir eā suscipere. Jō Hiere. ij. Tu autē fornicata es cū amatoribz multis: n̄ reuertere ad me dicit dñs: z ego suscipiam te. Et nota in auctoritate sup̄ior. Subdite estote. Qñ de⁹ fecit mulierē nō fecit eā subiectā viro nec dñaz viri. s. locatā ei⁹. signū qz non de pede viri: neqz d capite: s. de costa formauit eā Sed qz vxor fuit causa peccati viri: nō de⁹ in penā hui⁹ peccati postea subdidit eā viro. q̄a P̄uilegiū meret amittere / q̄ cōcessa sibi abutit p̄tate. rj. q. ij. p̄uilegiū. Vñ dicit ei de⁹ post peccatū. Sub viri p̄tate eris: z ipse dñabit tui Gen. ij. Et iō qñ mulier vult dñari in domo: videt peccare grauit⁹: es qz transgreditur mandatū dei: sicut qui trāsgredit p̄nitentiā a p̄fessore sibi inunctā. Deinde subdit apls. Sicut oportet in dño q. vi. in licitis z honestis tm̄. Nota J̄ mulieres cōsentientes viris in his q̄ petunt J̄ deū zc. Dic vt expedit. Tercia cōditio est filiorū educatio: nō solū in corpore / sed etiaz in aia eos instruēdo. Nota quōd mal⁹ dz instruere filiū de sero z de mane qñ petit p̄nē. Alioqñ peccat p̄tates: z de⁹ in penaz eoz p̄mittit filios eē ingratos sepi⁹ p̄tētibz zc. Vide qd̄ scriptū in sermonibz de decē p̄ceptis in. iij. p̄cepto. Jō dicit apls Patres nolite ad iracūditiaz. s. dei puocare filios vestros: sed educare illos in disciplinā z correctione dñi Eph. vj. ¶ Quintū

punctū est credētia sup̄nalis: de qua dicit thema. Crediderit zc. In eū. s. sicut in vtrūq̄ dei. Dices tu. Et qd̄ mirū est / visō tanto miraculo zc. Status miraculū fit quod tidie in missa / p̄uertendo panē in carnem z vinū in sanguinē: qd̄ plus est q̄ mutare aquā in vinū. qz illud p̄t facere natura: vt fit in vite: hoc autē non. P̄terea illud facit ch̄s p se: istud autē p sacerdotē tanq̄ ministrū. P̄terea in illo vino nō erat ch̄i stus: sed hic sic / tanq̄ rex sub cortina. Jō s̄ illo miraculo discipuli crediderunt in eum: multo magis ex isto ch̄iani debent in ipm credere: z sine conditione explicite adorare. Unde ps. xxv. Tollite hostias. s. vos sacerdotes z introite in atria ei⁹: adorate dñm. s. vos ppli. in atrio sc̄to ei⁹. Glo. i. in corde dilatato tam vos sacerdotes q̄ ppli. Jō Jo. xx. Quia vidisti me thoma / credidisti. Beati qui nō viderunt z crediderunt. Nota beati. s. hic p̄ gratiā: z in futuro spe p gloriā. Ad quā vos perducat ipse fil⁹ virginis in quem credimus.

De eadem dñica de euāgelio Sermo. xij.

De initioz s̄i
agnoz fecit Jesus. Jōā. ij. P̄mo ad modū sartoz d̄plicabo p̄tiam p̄ni. Sc̄do sc̄ndā tunicas virtutū ad induendū aias vestras: qz p̄tates sunt vestes aie. Ideo apls Col. ij. Induite vos sicut electi dei sc̄ti z dilecti viscera m̄i sericordie / benignitatis / humilitatis / modestiam / patientiā zc. ¶ P̄mo mēsuratur p̄tia p̄ni euāgelici. Dic histoziā euāgelij: Qz ch̄s nondū p̄dicabat: nec habebat discipulos. s. dicit doctores z Glo. qz sp̄s̄ sus erat Joānes euāgel. zc. Nota: Quid mihi z tibi est mulier? Aug. exponit subtiliter: sed p nunc nō curo. sed iuxta expositiōne literale dicit L̄bryf. Quid mihi z tibi d̄ sum⁹ iurati / vt p̄uideam⁹ de vino: qz ad sp̄sum p̄tinet. tm̄ m̄i mea ex q̄ vob̄ placet p̄uidebo: s. nōdū venit hora mea. s. factū ē miraculū. Rō qz miracula fiūt ad honore dei. z qz defect⁹ vini nōdū erat not⁹ hoibz: s. magis volēs ch̄s satisfacere bod̄ not⁹ dei qz sp̄so / d̄r. Nōdū vēit hora mea tūc h̄ intelligēs mater vocatis seruitoribz